

دانشگاه علوم پزشکی
و خدمات بهداشتی درمانی اردبیل

دانشگاه علوم پزشکی اردبیل

دانشکده پزشکی

پایان نامه جهت اخذ درجه دکتراي حرفه ای رشته پزشکی

عنوان:

بررسی مایکوبیوم حفره دهانی و فاکتورهای مرتبط با سلامت عمومی در دانشجویان مراجعه

کننده به کلینیک دندانپزشکی اردبیل در سال ۱۴۰۱

نگارش:

شیوا مصری

اساتید راهنما:

دکتر سعیده امانی قیوم

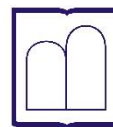
دکتر ندا محمدپور

استاد مشاور:

دکتر فیروز امانی

مرداد ۱۴۰۲

شماره پایان نامه: ۰۱۱۰۶

بسمه تعالی

گواهی اصالت پایان نامه

اینجانب شیوا مصری دانشجوی مقطع دکتری رشته پزشکی دانشگاه علوم پزشکی اردبیل تایید می‌نمایم
که :

- این پایان نامه بر اساس نتایج بررسیها/ تحقیقات انجام یافته توسط اینجانب تحت راهنمای خانم دکتر سعیده امانی
قیوم بوده و به وسیله خودم انشا گردیده است و در صورت استفاده از نتایج پژوهش ها و یا آثار دیگران بلافاصله به
مرجع مورد استفاده استناد شده است و در قسمت منابع و مأخذ مشخصات مرجع به طور کامل ذکر گردیده است.
- مسئولیت صحت مطالب مندرج در این پایان‌نامه به طور کامل با اینجانب است.
- این پایان نامه قبلاً برای دریافت هیچ مدرک تحصیلی (هم سطح، پایین تر یا بالاتر) در سایر دانشگاه ها و موسسات
آموزش عالی ارائه نشده است.

- کلیه حقوق مادی و معنوی این پایان‌نامه و هر گونه محصول مستخرج از آن اعم از مقالات، چاپ کتاب و ثبت
اختراع به دانشگاه علوم پزشکی اردبیل تعلق دارد و هرگونه استفاده از اطلاعات و یا نتایج، واگذاری اطلاعات به افراد
دیگر، چاپ، تکثیر، نسخه برداری، ترجمه و اقتباس از این پایان‌نامه بدون اخذ اجازه کتبی از دانشگاه علوم پزشکی
اردبیل ممنوع است.

- کلیه مقالات مستخرج از این پایان‌نامه تحت نام دانشگاه علوم پزشکی اردبیل (Ardabil University of
Medical sciences) به عنوان وابستگی نویسنده اول یا مسئول و با اطلاع و اجازه تمامی اساتید راهنما و مشاور به
چاپ رسیده یا خواهد رسید.

- چنانچه در هر مقطع زمانی، خلاف موارد فوق ثابت شود، عواقب ناشی از آن را می پذیرم و دانشگاه مجاز است با
اینجانب مطابق با ضوابط و مقررات رفتار نموده و در صورت برخورد قانونی، هیچ گونه ادعایی نخواهم داشت.

نام و نام خانوادگی دانشجو

امضا و تاریخ

- بدینوسیله **اصال و صحت** نتایج این پایان نامه مورد تأیید اینجانب، ..... استاد راهنما می باشد.

نام و نام خانوادگی استاد

۱

امضا و تاریخ

راهنما

تقدیم

پدر و مادرم، این دو تکیه گاه بزرگ زندگیم،
که هر چه دارم مدیون همراهی و زحمات بی
دریغ آنهاست

به پاس فداکاری ها، مهربانی ها و دل نگرانی
هایشان.

تشکر و قدردانی

از اساتید عزیزم سرکار خانم دکتر سعیده امانی
قیوم و سرکار خانم دکتر ندا محمدپور به خاطر
زحمت های فراوان و راهنمایی هایی که در این
مدت داشته اند سپاس گذاری می کنم. از استاد
بزرگوارم دکتر فیروز امانی که بعنوان استاد
مشاور مرا راهنمایی نمودند متشکرم.

از همه اساتید فرزانه و فرهیخته ای که در راه
کسب علم و معرفت مرا یاری نمودند کمال تقدیر
و تشکر را دارم.

و در آخر برای تمام بیمارانی که در این مسیر
سخت و طاقت فرسای پزشکی با بیماری شان
زمینه یادگیری مرا فراهم کردند آرزوی سلامتی
داشته و از همه آنها سپاسگزاری می کنم.

اما کلام آخر:

خداوندا

تو را به خاطر همه ی خوبی ها و

مهربانیهایت شکر میکنم

ای مهربانترین مهربانان....

فهرست مطالب

صفحه	عنوان
۱	چکیده .....
۳	فصل اول .....
۳	مقدمه .....
۴	۱-۱- مقدمه، اهمیت موضوع و انگیزه تحقیق .....
۶	۱-۲- اهداف پژوهش .....
۶	۱-۲-۱- هدف کلی .....
۶	۱-۲-۲- اهداف اختصاصی .....
۶	۱-۲-۳- اهداف کاربردی .....
۷	۱-۳- سوالات مطالعه .....
۸	۱-۴- تعریف واژه‌ها .....
۹	فصل دوم .....
۹	بررسی متون .....
۱۰	۲-۱- مبانی نظری .....
۱۰	۲-۲- کلیات .....
۱۰	۲-۲-۱- قارچها و انواع آن .....
۴۵	۲-۳- بررسی متون .....
۴۵	۲-۳-۱- برخی مطالعات انجام شده روی مایکوبیوم در جهان .....
۴۶	۲-۳-۲- مطالعات انجام شده روی مایکوبیوم در ایران .....

فصل سوم.....	۴۷
مواد و روش کار	۴۷
۳-۱- نوع مطالعه	۴۸
۳-۲- جامعه آماری و روش نمونه گیری و حجم نمونه	۴۸
۳-۳- روش گردآوری اطلاعات	۴۸
۳-۴- معیارهای ورود به مطالعه	۴۹
۳-۵- معیارهای خروج از مطالعه	۴۹
۳-۶- مراحل اجرای طرح	۴۹
۳-۷- جمع آوری و انتقال نمونه ها	۴۹
۳-۸- وسایل مورد نیاز جهت نمونه برداری و عملیات تشخیصی	۴۹
۳-۷- مراحل انجام کار	۵۰
۳-۷-۱- جمع آوری نمونه ها	۵۰
۳-۷-۲- کشت روی محیط سابورو دکستروز آگار با کلرامفنیکل	۵۰
۳-۷-۳- کشت روی محیط کروم آگار کانیدیا	۵۱
۳-۷-۴- انجام تست اکسیداز، کاتالاز و اوره از	۵۱
۳-۸- روش تجزیه و تحلیل داده ها و بررسی آماری	۵۴
۳-۹- ملاحظات اخلاقی	۵۴
۳-۱۰- جدول متغیر های مطالعه	۵۴
فصل چهارم	۵۶
نتایج	۵۶
۴-۱- توزیع جنسی شرکت کنندگان	۵۷
۴-۲- توزیع سنی شرکت کنندگان	۵۸

- ۴-۳- گروه خونی شرکت کنندگان ۵۹
- ۴-۴- RH شرکت کنندگان ۶۰
- ۴-۵- افت دهانی شرکت کنندگان ۶۱
- ۴-۶- پوسیدگی دندان شرکت کنندگان ۶۲
- ۴-۷- استفاده از مسواک در بین شرکت کنندگان ۶۳
- ۴-۸- استفاده از دهانشویه در بین شرکت کنندگان ۶۴
- ۴-۹- بیماری زخم معده در بین شرکت کنندگان ۶۵
- ۴-۱۰- التهاب لوزه در بین شرکت کنندگان ۶۶
- ۴-۱۱- بیماری زمینه ای در بین شرکت کنندگان ۶۷
- ۴-۱۲- مصرف دارو در بین شرکت کنندگان ۶۸
- ۴-۱۳- مصرف دخانیات در بین شرکت کنندگان ۶۹
- ۴-۱۴- نتایج PH در بین شرکت کنندگان ۷۰
- ۴-۱۵- استفاده از دندان مصنوعی و ارتودنسی در بین شرکت کنندگان ۷۱
- ۴-۱۶- مصرف غذای شیرین در بین شرکت کنندگان ۷۲
- ۴-۱۷- مصرف غذای شور در بین شرکت کنندگان ۷۳
- ۴-۱۸- مصرف سبزیجات در بین شرکت کنندگان ۷۴
- ۴-۱۹- مصرف ماست در بین شرکت کنندگان ۷۵
- ۴-۲۰- مصرف الکل در بین شرکت کنندگان ۷۶
- ۴-۲۱- مصرف اب و غذای داغ در بین شرکت کنندگان ۷۷
- ۴-۲۲- سابقه ابتلا به کووید در بین شرکت کنندگان ۷۸
- ۴-۲۳- سابقه تزریق واکسن کرونا در بین شرکت کنندگان ۷۹
- ۴-۲۴- نوع واکسن تزریق شده کرونا در بین شرکت کنندگان ۸۰

- ۸۱ ..... ۴-۲۵- تعداد دوز واکسن تزریق شده کرونا در بین شرکت کنندگان
- ۸۲ ..... ۴-۲۶- نتایج کشت ناحیه بوکال در بین شرکت کنندگان
- ۸۳ ..... ۴-۲۷- نتایج نوع گونه ی کاندیدای رشد کرده نمونه بوکال
- ۸۴ ..... ۴-۲۸- نتایج نوع لام کاندیدای رشد کرده از نمونه بوکال
- ۸۵ ..... ۴-۲۹- نتایج نوع کروم اگار کاندیدای رشد کرده از نمونه بوکال
- ۸۶ ..... ۴-۳۰- نتایج کشت ناحیه زبان در بین شرکت کنندگان
- ۸۷ ..... ۴-۳۱- نتایج نوع گونه های کاندیدای رشد کرده از نمونه زبان
- ۸۸ ..... ۴-۳۲- نتایج نوع لام کاندیدای رشد کرده از نمونه زبان
- ۸۹ ..... ۴-۳۳- نتایج نوع کروم اگار کاندیدای رشد کرده از نمونه زبان
- ۹۰ ..... ۴-۳۴- نتایج تست اوره از در بین شرکت کنندگان
- ۹۱ ..... ۴-۳۵- نتایج تست کاتالاز در بین شرکت کنندگان
- ۹۲ ..... ۴-۳۶- نتایج تست اکسیداز در بین شرکت کنندگان
- ۹۳ ..... ۴-۳۷- ارتباط بین کشت بوکال و جنسیت
- ۹۴ ..... ۴-۳۸- ارتباط بین کشت زبان و جنسیت
- ۹۵ ..... ۴-۳۹- ارتباط بین کشت بوکال و سابقه افت دهان
- ۹۶ ..... ۴-۴۰- ارتباط بین کشت زبان و سابقه افت دهان
- ۹۷ ..... ۴-۴۱- ارتباط بین کشت بوکال و دندان پوسیده
- ۹۸ ..... ۴-۴۲- ارتباط بین کشت زبان و دندان پوسیده
- ۹۹ ..... ۴-۴۳- ارتباط بین کشت بوکال و مصرف مسواک
- ۱۰۰ ..... ۴-۴۴- ارتباط بین کشت زبان و مصرف مسواک
- ۱۰۱ ..... ۴-۴۵- ارتباط بین کشت بوکال و مصرف دهانشویه
- ۱۰۲ ..... ۴-۴۶- ارتباط بین کشت زبان و مصرف دهانشویه

- ۱۰۳ ..... ۴-۴۷- ارتباط بین کشت بوکال و سابقه ابتلا زخم معده
- ۱۰۴ ..... ۴-۴۸- ارتباط بین کشت زبان و سابقه ابتلا زخم معده
- ۱۰۵ ..... ۴-۴۹- ارتباط بین کشت بوکال و بیماری زمینه ای
- ۱۰۶ ..... ۴-۵۰- ارتباط بین کشت زبان و بیماری زمینه ای
- ۱۰۷ ..... ۴-۵۱- ارتباط بین کشت بوکال و مصرف انتی بیوتیک
- ۱۰۸ ..... ۴-۵۲- ارتباط بین کشت زبان و مصرف انتی بیوتیک
- ۱۰۹ ..... ۴-۵۳- ارتباط بین کشت بوکال و مصرف سایر داروها
- ۱۱۰ ..... ۴-۵۴- ارتباط بین کشت زبان و مصرف سایر داروها
- ۱۱۱ ..... ۴-۵۵- ارتباط بین کشت بوکال و مصرف دخانیات
- ۱۱۲ ..... ۴-۵۶- ارتباط بین کشت زبان و مصرف دخانیات
- ۱۱۳ ..... ۴-۵۷- ارتباط بین کشت بوکال و پروتز متحرک
- ۱۱۴ ..... ۴-۵۸- ارتباط بین کشت زبان و پروتز متحرک
- ۱۱۵ ..... ۴-۵۹- ارتباط بین کشت بوکال و سابقه ابتلا به کووید
- ۱۱۶ ..... ۴-۶۰- ارتباط بین کشت زبان و سابقه ابتلا به کووید
- ۱۱۷ ..... ۴-۶۱- ارتباط بین کشت بوکال و سابقه مصرف الکل
- ۱۱۸ ..... ۴-۶۲- ارتباط بین کشت زبان و سابقه مصرف الکل
- ۱۱۹ ..... ۴-۶۳- ارتباط بین کشت بوکال و مصرف غذای شیرین
- ۱۲۰ ..... ۴-۶۴- ارتباط بین کشت زبان و مصرف غذای شیرین
- ۱۲۱ ..... ۴-۶۵- ارتباط بین کشت بوکال و مصرف غذای شور
- ۱۲۲ ..... ۴-۶۶- ارتباط بین کشت زبان و مصرف غذای شور
- ۱۲۳ ..... ۴-۶۷- ارتباط بین کشت بوکال و مصرف سبزیجات
- ۱۲۴ ..... ۴-۶۸- ارتباط بین کشت زبان و مصرف سبزیجات

۱۲۵	.....	۴-۶۹-ارتباط بین کشت بوکال و مصرف ماست
۱۲۶	.....	۴-۷۰-ارتباط بین کشت زبان و مصرف ماست
۱۲۷	.....	۴-۷۱-ارتباط بین کشت بوکال و واکسن کووید
۱۲۸	.....	۴-۷۲-ارتباط بین کشت زبان و واکسن کووید
۱۲۹	.....	۴-۷۳-ارتباط بین کشت بوکال و مصرف غذای داغ
۱۳۰	.....	۴-۷۴-ارتباط بین کشت بوکال و مصرف غذای داغ
۱۳۱	.....	فصل پنجم
۱۳۱	.....	بحث و نتیجه‌گیری
۱۳۲	.....	۵-۱- بحث
۱۴۳	.....	۵-۲- محدودیت‌های مطالعه
۱۴۴	.....	۵-۳- نتیجه‌گیری
۱۴۵	.....	۵-۴- پیشنهادات
۱۴۶	.....	۵-۵- ترجمان دانش
۱۴۷	.....	منابع
۱۵۱	.....	ضمائم

فهرست جداول

صفحه	عنوان
۵۴	۳-۱: جدول متغیرهای مطالعه .....
۹۳	۴-۳۷- جدول ارتباط بین کشت بوکال و جنسیت .....
۹۴	۴-۳۸- جدول ارتباط بین کشت زبان و جنسیت .....
۹۵	۴-۳۹- جدول ارتباط بین کشت بوکال و سابقه افت دهان .....
۹۶	۴-۴۰- جدول ارتباط بین کشت زبان و سابقه افت دهان .....
۹۷	۴-۴۱- جدول ارتباط بین کشت بوکال و دندان پوسیده .....
۹۸	۴-۴۲- جدول ارتباط بین کشت زبان و دندان پوسیده .....
۹۹	۴-۴۳- جدول ارتباط بین کشت بوکال و مصرف مسواک .....
۱۰۰	۴-۴۴- جدول ارتباط بین کشت زبان و مصرف مسواک .....
۱۰۱	۴-۴۵- جدول ارتباط بین کشت بوکال و مصرف دهانشویه .....
۱۰۲	۴-۴۶- جدول ارتباط بین کشت زبان و مصرف دهانشویه .....
۱۰۳	۴-۴۷- جدول ارتباط بین کشت بوکال و سابقه ابتلا زخم معده .....
۱۰۴	۴-۴۸- جدول ارتباط بین کشت زبان و سابقه ابتلا زخم معده .....
۱۰۵	۴-۴۹- جدول ارتباط بین کشت بوکال و بیماری زمینه ای .....
۱۰۶	۴-۵۰- جدول ارتباط بین کشت زبان و بیماری زمینه ای .....
۱۰۷	۴-۵۱- جدول ارتباط بین کشت بوکال و مصرف انتی بیوتیک .....
۱۰۸	۴-۵۲- جدول ارتباط بین کشت زبان و مصرف انتی بیوتیک .....
۱۰۹	۴-۵۳- جدول ارتباط بین کشت بوکال و مصرف سایر داروها .....

- ۱۱۰ ..... ۴-۵۴- جدول ارتباط بین کشت زبان و مصرف سایر داروها
- ۱۱۱ ..... ۴-۵۵- جدول ارتباط بین کشت بوکال و مصرف دخانیات
- ۱۱۲ ..... ۴-۵۶- جدول ارتباط بین کشت زبان و مصرف دخانیات
- ۱۱۳ ..... ۴-۵۷- جدول ارتباط بین کشت بوکال و پروتز متحرک
- ۱۱۴ ..... ۴-۵۸- جدول ارتباط بین کشت زبان و پروتز متحرک
- ۱۱۵ ..... ۴-۵۹- جدول ارتباط بین کشت بوکال و سابقه ابتلا به کووید
- ۱۱۶..... ۴-۶۰- جدول ارتباط بین کشت زبان و سابقه ابتلا به کووید
- ۱۱۷ ..... ۴-۶۱- جدول ارتباط بین کشت بوکال و سابقه مصرف الکل
- ۱۱۸ ..... ۴-۶۲- جدول ارتباط بین کشت زبان و سابقه مصرف الکل
- ۱۱۹ ..... ۴-۶۳- جدول ارتباط بین کشت بوکال و مصرف غذای شیرین
- ۱۲۰ ..... ۴-۶۴- جدول ارتباط بین کشت زبان و مصرف غذای شیرین
- ۱۲۱ ..... ۴-۶۵- جدول ارتباط بین کشت بوکال و مصرف غذای شور
- ۱۲۲ ..... ۴-۶۶- جدول ارتباط بین کشت زبان و مصرف غذای شور
- ۱۲۳ ..... ۴-۶۷- جدول ارتباط بین کشت بوکال و مصرف سبزیجات
- ۱۲۴ ..... ۴-۶۸- جدول ارتباط بین کشت زبان و مصرف سبزیجات
- ۱۲۵ ..... ۴-۶۹- جدول ارتباط بین کشت بوکال و مصرف ماست
- ۱۲۶..... ۴-۷۰- جدول ارتباط بین کشت زبان و مصرف ماست
- ۱۲۷ ..... ۴-۷۱- جدول ارتباط بین کشت بوکال و واکسن کووید
- ۱۲۸ ..... ۴-۷۲- جدول ارتباط بین کشت زبان و واکسن کووید
- ۱۲۹ ..... ۴-۷۳- جدول ارتباط بین کشت بوکال و مصرف غذای داغ
- ۱۳۰ ..... ۴-۷۴- جدول ارتباط بین کشت بوکال و مصرف غذای داغ

فهرست اشکال

صفحه	عنوان
۴۳	۱-۱: شکل گونه های کاندیدا در محیط کروموژن .....
۴۴	۱-۲: شکل کلنی های گونه های مختلف کاندیدا در محیط کروم اگار کاندیدا .....
۵۰	۳-۱: شکل محیط کشت تهیه شده از بوکال .....
	۳-۲: شکل مورفولوژی کلونی از گونه های قارچ کاندیدای جدا شده از حفره دهان بر روی محیط
۵۱	کروموژن .....
۵۲	۳-۳: شکل تست کاتالاز .....
۵۳	۳-۴: شکل تست اکسیداز .....
۵۷	۴-۱: نمودار توزیع جنسی شرکت کنندگان .....
۵۸	۴-۲: نمودار توزیع سنی شرکت کنندگان .....
۵۹	۴-۳: نمودار گروه خونی شرکت کنندگان .....
۶۰	۴-۴: نمودار RH شرکت کنندگان .....
۶۱	۴-۵: نمودار افت دهانی شرکت کنندگان .....
۶۲	۴-۶: نمودار پوسیدگی دندان شرکت کنندگان .....
۶۳	۴-۷: نمودار استفاده از مسواک در بین شرکت کنندگان .....
۶۴	۴-۸: نمودار استفاده از دهانشویه در بین شرکت کنندگان .....
۶۵	۴-۹: نمودار بیماری زخم معده در بین شرکت کنندگان .....
۶۶	۴-۱۰: نمودار التهاب لوزه در بین شرکت کنندگان .....
۶۷	۴-۱۱: نمودار بیماری زمینه ای در بین شرکت کنندگان .....
۶۸	۴-۱۲: نمودار مصرف دارو در بین شرکت کنندگان .....

- ۶۹ ..... ۴-۱۳- نمودار مصرف دخانیات در بین شرکت کنندگان
- ۷۰ ..... ۴-۱۴- نمودار نتایج PH در بین شرکت کنندگان
- ۷۱ ..... ۴-۱۵- نمودار استفاده از دندان مصنوعی و ارتودنسی در بین شرکت کنندگان
- ۷۲ ..... ۴-۱۶- نمودار مصرف غذای شیرین در بین شرکت کنندگان
- ۷۳ ..... ۴-۱۷- نمودار مصرف غذای شور در بین شرکت کنندگان
- ۷۴ ..... ۴-۱۸- نمودار مصرف سبزیجات در بین شرکت کنندگان
- ۷۵ ..... ۴-۱۹- نمودار مصرف ماست در بین شرکت کنندگان
- ۷۶ ..... ۴-۲۰- نمودار مصرف الکل در بین شرکت کنندگان
- ۷۷ ..... ۴-۲۱- نمودار مصرف اب و غذای داغ در بین شرکت کنندگان
- ۷۸ ..... ۴-۲۲- نمودار سابقه ابتلا به کووید در بین شرکت کنندگان
- ۷۹ ..... ۴-۲۳- نمودار سابقه تزریق واکسن کرونا در بین شرکت کنندگان
- ۸۰ ..... ۴-۲۴- نمودار نوع واکسن تزریق شده کرونا در بین شرکت کنندگان
- ۸۱ ..... ۴-۲۵- نمودار تعداد دوز واکسن تزریق شده کرونا در بین شرکت کنندگان
- ۸۲ ..... ۴-۲۶- نمودار نتایج کشت ناحیه بوکال در بین شرکت کنندگان
- ۸۳ ..... ۴-۲۷- نمودار نتایج نوع گونه ی کاندیدای رشد کرده نمونه بوکال
- ۸۴ ..... ۴-۲۸- نمودار نتایج نوع لام کاندیدای رشد کرده از نمونه بوکال
- ۸۵ ..... ۴-۲۹- نمودار نتایج نوع کروم اگار کاندیدای رشد کرده از نمونه بوکال
- ۸۶ ..... ۴-۳۰- نمودار نتایج کشت ناحیه زبان در بین شرکت کنندگان
- ۸۷ ..... ۴-۳۱- نمودار نتایج نوع گونه های کاندیدای رشد کرده از نمونه زبان
- ۸۸ ..... ۴-۳۲- نمودار نتایج نوع لام کاندیدای رشد کرده از نمونه زبان
- ۸۹ ..... ۴-۳۳- نمودار نتایج نوع کروم اگار کاندیدای رشد کرده از نمونه زبان
- ۹۰ ..... ۴-۳۴- نمودار نتایج تست اوره از در بین شرکت کنندگان

فهرست علائم اختصاری:

PH: Potential hydrogen

DNA: Deoxyribonucleic acid

RNA: Ribonucleic acid

HIES: Hyper IgE Syndrome

PMA: Phorbol myristate acetate

GT: Germination test

CMA: Corn meal agar

ALS: Agglutinin like Sequence

PCR: Polymerase Chain Reaction

DMFT: Decay – Missing - Filling Teeth

بررسی مایکوبیوم حفره دهانی و فاکتورهای مرتبط با سلامت عمومی در دانشجویان مراجعه کننده به کلینیک دندانپزشکی اردبیل در سال ۱۴۰۱

چکیده

زمینه: مایکوبیوم یا جمعیت فلور قارچی حفره دهان یکی از پیچیده‌ترین و متنوع‌ترین جوامع میکروبی در بدن انسان است. عواملی چون ظهور ویروس نقص ایمنی انسانی، استفاده از آنتی‌بیوتیک‌های وسیع الطیف، درمان‌های سرکوب کننده سیستم ایمنی، و افزایش بروز دیابت، از عواملی هستند که منجر به افزایش افراد دارای نقص ایمنی شده و این به نوبه خود راه را برای افزایش بروز عفونت‌های فرصت‌طلب قارچی هموار کرده است.

هدف: بررسی مایکوبیوم حفره دهانی و فاکتورهای مرتبط با سلامت عمومی در دانشجویان مراجعه کننده به کلینیک دندانپزشکی اردبیل در سال ۱۴۰۱

مواد و روش کار: این مطالعه توصیفی تحلیلی مقطعی بر روی ۱۰۰ نفر از مراجعین کلینیک دندان پزشکی و دانشجویان داوطلب دانشگاه علوم پزشکی اردبیل انجام گرفت. روش نمونه گیری به صورت در دسترس بود. برای همه شرکت کنندگان در مطالعه پرسشنامه ای حاوی اطلاعات زیر تکمیل شد: مشخصات دموگرافیک؛ وضعیت بهداشت دهان و دندان؛ وضعیت بیماری‌های دهان و دندان؛ شرح حال پزشکی؛ و برخی مشخصات سبک زندگی. همچنین از حفره دهان شرکت کنندگان توسط سوآپ استریل مرطوب از نواحی بوکال و زبان نمونه گیری به عمل آمده و جهت تعیین نوع و گونه قارچ (کاندیدا، ساکارومایسس سرویزیه، ژئوتریکوزیس، و رودوترولا) و تعداد کلونی به آزمایشگاه دانشگاه ارجاع داده شد. همچنین با استفاده از کاغذ تورنسل PH بزاق شرکت کنندگان اندازه گیری شد. شایان ذکر است که مطالعه پس از کسب کد اخلاق از کمیته اخلاق دانشگاه انجام شد. داده‌ها پس از گردآوری، در نرم افزار SPSS نسخه ۲۵ مورد تجزیه و تحلیل قرار گرفت. کلیه ی نتایج و داده‌ها با p-value کمتر از ۰/۰۵ معنادار بود.

نتایج: طی نتایج نمونه برداری ها در بین نتایج مثبت کشت بوکال ۳۰ مورد کاندیدا البیکنس، پنج مورد کاندیدا کروزه ای، سه مورد گلابراتا، دو مورد دابلینینسیس، چهار مورد پاراپسیلوزیس و چهار مورد تروپیکالیس گزارش گردید. در بین نتایج مثبت کشت زبان ۲۸

مورد کاندیدا البیکنس ، پنج مورد کاندیدا کروزه ای ، ۱۳ مورد گلابراتا ، پنج مورد دابلینینسیس ، پنج مورد پاراپسیلوزیس و پنج مورد تروپیکاليس گزارش گردید. در دو درصد افراد، الترناریا و اسپرژیلوس گزارش گردید .

نتیجه گیری: در مطالعه حاضر مشخص شد الگوی جمعیت قارچی فلور دهان مانند کاندیدا البیکنس ، کاندیدا کروزه ای ، گلابراتا ، دابلینینسیس ، دابلینینسیس ، پاراپسیلوزیس و تروپیکاليس میتواند در ارتباط مستقیم با سبک زندگی و رژیم غذایی ، مصرف دارو های غیر انتی بیوتیکی و مصرف سیگار باشد و نقش کمک کننده ای در آغار و تثبیت پوسیدگی های دندانی ، عفونت بافت مخاطی یا بیماری زمینه ای اعم از دیابت ، افزایش فشار خون، بیماری های روماتولوژیک، بیماری قلبی داشته باشد.

کلمات کلیدی: مایکوبیوم -حفره دهانی- مخمر-کاندیدا